

ONAFHANKELIJK PAPENDRECHT

Aan de voorzitter van de Gemeenteraad van de gemeente Papendrecht,

Aan de voorzitter van het College van B&W,

Aan de Burgemeester van Papendrecht,

T.a.v. mevrouw Margreet van Driel

Gemeentehuis, Markt 22

3351 PB Papendrecht

Papendrecht	dinsdag 8 oktober 2024
Onderwerp	Gifgrond Havenhoofd / (onvoltooide) sanering
Status	Vragen ex artikel 40 van het Reglement van Orde – politieke vragen

Geachte mevrouw van Driel,

Namens onze fractie worden hierbij vragen ex artikel 40 van het Reglement van Orde bij u ingediend met het verzoek deze ter beantwoording door te geleiden naar het College alsook om deze ter kennis te brengen van de overige leden van de Gemeenteraad.

Bewoners van de Veerдам en Het Havenhoofd doen een uitzonderlijk beroep op alle drie gemeentelijke bestuursorganen (Burgemeester, College en Gemeenteraad). Zij willen van de angsten en zorgen af die zij al jaren, en wel vanaf 2009, hebben. Eigenlijk hebben zij die zorgen al jaren voor genoemde datum omdat het vermoeden steeds sterker werd dat zij op gifgrond woonachtig zijn. We zullen puntsgewijs verslag doen van wat wij hebben opgetekend en daarbij onze vragen formuleren.

*** 1. Koopakte 17-03-1999**

Bij deze leest u het moeilijk te geloven verhaal, van mensen die de (plaatselijke) overheid dachten te kunnen vertrouwen. De bewoners willen snappen wat er gebeurd is met hun grond die ze te goeder trouw van de Gemeente Papendrecht hebben gekocht. Omdat in hun koopakte wel tot drie keer bevestigd is, dat de grond voor hun woningen in orde is om er op te kunnen leven. Ten einde raad vragen ze om hun grond zodanig af te sluiten zodat er op geen enkele manier nog meer gif in hun leefomgeving kan komen door middel van de grond af te sluiten. En zij vragen tevens dat het monitoren voortgezet zal worden, teneinde er ook maatregelen uit voort gaan vloeien.

Verwijzend naar het IBC principe.

CITAAT Isolatie, algemene aspecten, uitgangspunten, *IBC-principe

Beheersen: voor zover dat mogelijk is, moet de omgeving van het verontreinigde gebied worden behoed voor een mogelijke verontreiniging vanuit de geïsoleerde locatie, ook wanneer het systeem zal falen. Beheersbaarheid heeft betrekking op de mogelijkheden om een eventueel falende voorziening te herstellen en de buiten het gebied veroorzaakte bodemverontreiniging terug te nemen. Beheersen is een belangrijk aspect van het IBC-concept.

Bron¹: Isolatie, algemene aspecten, uitgangspunten, IBC-principe

EINDE CITAAT

Wij zijn als Onafhankelijk Papendrecht gevraagd om onze inwoners daarbij te helpen. Op 22-03-2024 heeft Onafhankelijk Papendrecht al vragen omtrent deze zaak gesteld waar nog geen antwoorden op gekomen zijn.

CITAAT uit de koopakte 17-03-1999

BIJZONDERE VERPLICHTINGEN

Art 6.

Met betrekking (...) wordt verwezen naar voormeld raadsbesluit van 26 februari 1998 nummer 8748, alsmede naar voormelde realisatie overeenkomst, voor zover op te leggen aan of van belang zijnde voor de koper (waarbij met koper of ontwikkelaar in nader te noemen voorwaarden wordt bedoeld

¹ Website Isolatie, algemene aspecten, uitgangspunten, IBC-principe
<https://www.bodemrichtlijn.nl/Bibliotheek/bodemsaneringstechnieken/f-isolatie/f1-algemene-aspecten-isolatie/isolatie-algemene-aspecten-uitgangspunten-ibc-principe>

ABN AMRO Projectontwikkeling B.V. , tenzij anders is aangegeven of uit de context blijkt), welke realisatie-overeenkomst onder meer woordelijk luidt:

EINDE CITAAT

Vraag 1.1. Graag willen we bovengenoemde raadsbesluit – van 26 feb. 1998 num. 8748 – van u ontvangen.

Vraag 1.2. Heeft er een schouwing plaatsgevonden door de Notaris?

Vraag 1.3. Graag willen we het schouwrapport van u ontvangen.

CITAAT **Onder 6 Art. 4 Bodemgesteldheid**

4.1 Met betrekking tot de bodemsanering van de in art 2.1 genoemde percelen stellen partijen het volgende vast: Het gedeelte van voornoemde percelen dat is gelegen ten noordoosten van de Eilandstraat is zodanig gesaneerd dat de gronden geschikt zijn voor woningbouw.

EINDE CITAAT

Vraag 1.4. Kunt u uitleggen hoe er gesaneerd is?

Vraag 1.5. Graag ontvangen we hier de bewijsstukken van.

* Eerste keer dat er bevestigd wordt dat er woningen gebouwd mogen worden, op deze grond.

CITAAT - De strook grond langs de Veerdam is tot op een diepte van 1.20 meter ontgraven en voorzien van een nieuwe leeflaag.

EINDE CITAAT

Vraag 1.6. Welk bedrijf heeft de graafwerkzaamheden langs de Veerdam verricht?

Vraag 1.7. Graag zien we de schriftelijke opdracht en factuur met datum van het verwijderen van de vervuilde grond. *Daarmee bedoelen we niet de sloop van Lingen Beton.*

Vraag 1.8. Waar is deze vervuilde grond naartoe afgevoerd? Graag bewijs hiervan.

Vraag 1.9. Waar komt de schone grond die gebruikt is om op de Veerdam te verhogen vandaan? Graag een bewijsstuk met certificaat.

Vraag 1.10. Kunt u uitleggen waarom er in 2020 gesaneerd is bij de Veerdam en wel zo dat hele tuinen aan de voor- en achterzijde afgegraven zijn en wel zo diep dat de heipalen te zien waren?

CITAAT Ter plaatse van het voormalige Van Rossum-terrein is een regulerende laag grond van 0.20 meter aangebracht alsmede een laag schone grond van 1 meter.

EINDE CITAAT

Vraag 1.11. Waar bestond die regulerende laag grond uit?

Vraag 1.12. Graag zien we de schriftelijke opdracht en factuur met datum van het aanbrengen van de schone grond voor Het Havenhoofd – met certificaat. *Daarmee bedoelen we niet de sloop van Lingen Beton.*

De bewoner van Het Havenhoofd destijds wonende op de IJspolderweg heeft nooit grondtransporten gezien op de Pontonniersweg, destijds eindigende bij het Oude Veer. Er bestond toen geen alternatieve route.

De Repac – of ook wel meng granulaat genoemd, bestaat uit een mengsel van gebroken bakstenen en betonpuin – die op dat stuk grond lag was dezelfde waar toentertijd op gebouwd is.

Vraag 1.13. Kunt u dit uitleggen?

CITAAT – Partijen zijn bekend met de aanwezigheid van kyaniseerbakken in de betreffende gronden alsmede met het door Gedeputeerde Staten van de provincie Z-H ingenomen standpunt dat met het aanbrengen van een leeflaag van 1.20 meter boven deze bakken een vanuit saneringsoogpunt veilige situatie bestaat en dat de betreffende gronden daarmee geschikt zijn voor de beoogde bestemming,
EINDE CITAAT

* Tweede keer dat er bevestigd wordt dat er woningen gebouwd mogen worden, op deze grond en nog wel door Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid Holland.

CITAAT 4.2 Omtrent de gesteldheid van de bodem en het grondwater gelegen ten zuidwesten van de Eilandstraat (...) een verkennend onderzoek verricht. Hieruit is gebleken dat naar de huidige normen en maatstaven ingevolge de huidige techniek en wetenschap, er geen reden is om aan te nemen dat zich in de grond gevaarlijke of niet aanvaardbare stoffen bevinden in zodanige concentraties of omvang dat zij het door de ontwikkelaar voorgenomen grondgebruik in de weg staan.

EINDE CITAAT

* Derde keer dat bevestigd wordt dat er woningen op deze grond gebouwd mogen worden.

Er is nu drie keer te lezen dat de grond in orde is in deze koopakte uit 1999.

Vraag 1.14. Waarom is er op 01-07-2009 een informatieavond geweest en is er op 26-08-2014 een folder van u in de brievenbus voor de Veerdam Nieuwbouw en Het Havenhoofd nodig geweest als alles toch in orde was?

Vraag 1.15. Wie draagt nu de verantwoordelijkheid over het niet in orde zijn van de grond?

Vraag 1.16. Waarom merken de bewoners aldaar niets van die verantwoordelijkheid?

Vraag 1.17. Waaruit bleek dat de grond schoon genoeg was voor het bouwen van woningen? Graag zien we het schriftelijke bewijs hiervan.

CITAAT De conclusies van deze onderzoeken zijn als bijlagen 4 bijgevoegd. EINDE CITAAT

Vraag 1.18. Graag zien we bovengenoemde bijlagen.

CITAAT De volledige resultaten staan vermeld in het aan partijen bekend zijnde rapport van de Omgevingsdienst ZHZ. EINDE CITAAT

Op basis van onderzoek door de bewoners heeft de notaris (Venekamp & Daams) recent in een e-mail (dd. 2 oktober 2024) het volgende gemeld:

CITAAT

In reactie op uw email/brief van 21 augustus jongstleden waarin u vraagt om een rapport van de milieudienst ZHZ betreffende een nieuwbouwproject, welke in de jaren '90 door mijn ambtsvoorganger, Mr A.J. Stasse, is behandeld, bericht ik u als volgt:

Naar aanleiding van uw verzoek is in ons archief onderzocht. Daarbij is het rapport van de milieudienst niet aangetroffen. Voor alle duidelijkheid: de tekst waar u naar refereert is een letterlijke weergave in de notariële akte van een deel van de realisatieovereenkomst. De bij de realisatieovereenkomst betrokken partijen (waarschijnlijk de gemeente Papendrecht en projectontwikkelaar ABN AMRO Projectontwikkeling B.V.) maken daarin een aantal afspraken, welke relevant zijn voor het project, en verwijzen naar de bijlagen, die aan de overeenkomst (niet de notariële akte) zijn vastgehecht. Het is dus niet de notaris, die naar een bijlage verwijst.

Ook elders in mijn archief kon ik geen gegevens betreffende dit project meer achterhalen.

Wellicht kunt u zich richten tot de projectontwikkelaar, de gemeente en/of het gemeentearchief om het rapport casu quo de conclusies van het rapport te achterhalen.

EINDE CITAAT

Vraag 1.19. Nu de notaris heeft aangegeven het rapport van de milieudienst ZHZ betreffende een nieuwbouwproject niet in zijn bezit te hebben, vragen wij het bovengenoemde rapport bij u op.

CITAAT 4.3 Mocht blijken dat, ondanks het hierboven in art. 4.2 ... verontreinigen in de grond en/of het grondwater worden ontdekt die het realiseren van het voor de locatie Veerplein e.o. ontwikkelde plan en/of gebruik van dat plan na realisering op de wijze die partijen op het moment van het sluiten van deze overeenkomst voor ogen staat in de weg staan, dan wordt de grond en/of het grondwater alsnog door of in opdracht van en voor rekening van de gemeente gesaneerd.

EINDE CITAAT

CITAAT (...) de Wet bodembescherming is opgegaan in de Omgevingswet, wordt er ook steeds civielrechtelijk geprocedeerd over schade die wordt geleden als gevolg van bodemverontreiniging. Dat betreft vaak schade als gevolg van koop van verontreinigde grond. In die gevallen wordt veelal de verkoper door een koper aangesproken. De grondslag van een dergelijke vordering is doorgaans een toerekenbare tekortkoming (wanprestatie) op grond van artikel 7:17 van het Burgerlijk Wetboek waarin kort gezegd is opgenomen dat een verkoper een zaak dient te leveren die eigenschappen dient te bezitten die de koper op grond van de overeenkomst mag verwachten, het zogenaamde conformiteitsvereiste. EINDE CITAAT

De vervuiler is aansprakelijk voor bodemverontreiniging.

Als eigenaar van een stuk grond kunt u ook aansprakelijk zijn voor verontreiniging uit het verleden.

De oorspronkelijke vervuiler is aansprakelijk, volgens het principe 'de vervuiler betaalt'. Hierbij geldt wel een verjaringstermijn van 30 jaar. Is die termijn verstreken of is de vervuiler niet meer te achterhalen? Dan bent u meestal zelf verantwoordelijk voor de bodemsanering.

Bron²: Vervuiler is aansprakelijk voor bodemverontreiniging

² Website <https://www.kroondekeijzer.nl/wp-content/uploads/2019/12/Bodemverontreiniging-schade-en-verjaring.pdf>

CITAAT 4.4 Behoudens de in art 4.3 bedoelde kosten van sanering en reiniging, verwijdering, opslag en/of vernietiging van verontreinigde grond en/of grondwater, is de gemeente jegens de ontwikkelaar niet gehouden tot enige vergoeding van kosten en schade, waaronder ook begrepen gevolgschade, die de ontwikkelaar als gevolg van deze verontreiniging en/of sanering leidt.

EINDE CITAAT

Uit bovenstaande citaat is op te maken dat de ontwikkelaar zijn kosten niet bij de gemeente kan verhalen, ook niet als bijv. de bouw vertraging zou hebben opgelopen, als er bijv. beter gesaneerd moest worden. Mogelijk de reden dat hij gewoon door is gegaan met heien terwijl de heipalen niet door de kyaniseerbakken heen konden. Iets wat al erop zou hebben kunnen duiden dat er niet goed genoeg gesaneerd was. En al zeker dat die bakken niet goed in kaart waren gebracht. Dit zou dus voor vertraging gezorgd hebben, dus de reden dat de ontwikkelaar gewoon door is gegaan, tegen beter weten in.

Vraag 1.20. Dus het heeft er alle schijn van dat de ontwikkelaar mogelijk ook te goeder trouw net als de kopers de gemeente Papendrecht ten onrechte vertrouwd heeft. Vind u dit behoorlijk bestuur geweest? Uit wat blijkt dat?

*** 2. GGD info. avond 01-07-2009 10 jaar na het betrekken van de huizen op uw toenmalige grond**

Tijdens deze Info. avond is aan de bewoners bekend gemaakt dat ze op gifgrond wonen en hoe ze moeten omgaan met hun huis en tuin waar ze wonen en leven. Tijdens deze avond is, zonder volledig te zijn, het volgende bekend gemaakt.

CITAAT Sheet 5 Blootstelling

* Opname van stof in het lichaam via:

- De longen (inademing)
- De mond (eten en drinken)
- De huid (direct contact)

* Voorwaarde: contact met de stof

Geen contact geen blootstelling → geen gezondheidseffect.

EINDE CITAAT

Vraag 2.1. 10 Jaar na het betrekken van de woningen worden de bewoners onaangenaam verrast met uw informatie, dat ze geen contact mogen hebben met hun gekochte grond. Om geen gezondheidseffecten te krijgen. Kunt u dat uitleggen?

CITAAT Sheet 6 Bodemsanering (1)

Doel:

Bodem geschikt maken voor functie wonen met tuin

Uitsluiten gezondheidsrisico:

Contact met verontreiniging onmogelijk maken.

EINDE CITAAT

Vraag 2.2. Bent u geslaagd met het uitsluiten van de gezondheidsrisico's? Als u na 10 jaar pas de bewoners op de hoogte heeft gesteld, dat ze op gifgrond wonen en dat ze eigenlijk niets met hun grond mogen doen.

Sheet 13 Nieuwbouw:

Leeflaag afgraven om kruipruimte te creëren:

Of de resterende leeflaag dik genoeg is om de verontreiniging af te schermen is alleen met metingen vast te stellen.

Vraag 2.3. Zijn bovengenoemde metingen gedaan? Wanneer zijn de metingen gedaan?

Vraag 2.4. Graag zien we de uitslagen van deze metingen.

*** 3. OZHZ Rapport 14-06-2012**

Uit het inzage exemplaar van het voorlopig eindrapport van de OZHZ (hierna te noemen rapport OZHZ). Hierin is te lezen dat de volgende gifstoffen in sterke tot minder sterke hoeveelheden in de grond zaten. Echter wat en in welke hoeveelheden deze stoffen nu nog in de grond zitten is totaal onbekend. Wel is op te maken uit de stukken dat de grond en leeflaag zeker niet gifvrij te noemen zijn.

* Zonder volledig te zijn: blz. 7.27

Veerdam 29 onderzoek 1993

– Ondergrond:

- 1.) Kwik → sterk
- 2.) Arseen
- 3.) Koper
- 7.) PAK

– Grondwater:

- 1.) Kwik → sterk
- 2.) Arseen → matig

Veerdam 33 Voormalig bedrijfsterrein Fokker onderzoek 1989

– Bovengrond:

- 4.) Lood → sterk CITAAT Stofzuig regelmatig, vooral als u vaak met grond aan de voeten het huis binnenloopt. EINDE CITAAT Bron³. Lood in mijn tuin?
- 3.) Koper → matig
- 5.) Zink → matig
- 6.) Nikkel → licht
- 1.) Kwik
- 7.) PAK

³ Website Lood in mijn tuin?

<https://www.ozhz.nl/dossiers/lood-in-uw-tuin/>

18.) In de Slakkenhoudende bodem:

8.) Chroom Overschrijden de streefwaarden

1.) Koper

2.) Arseen

7.) PAK

– Bodem:

5.) Zink → licht

9.) Cadmium

7.) PAK

10.) Minerale Olie

3.) Koper → aan de zuidelijke kant

1.) Zink

6.) Nikkel

11.) Parameters zijn niet bekend, in grasvelden zijn verontreinigingen aangetoond **onderzoek 1991**

– Grondwater: **onderzoek 1990**

5.) Zink → matig

6.) Nikkel → licht

3.) Koper

Veerdam 44 Voormalig bedrijfsterrein Fokker onderzoek 1989

– Grond:

4.) Lood → licht

3.) Koper

9.) Cadmium

10.) Minerale Olie

7.) PAK

12.) Perchloorethyleen

3.) Koper → nabij de Havenstraat

– Grondwater: → kant van de Havenstraat

13.) Vluchtige Organochloorverbindingen → sterk

8.) Chroom → Matig

8.) Chroom → sterk in het centrum van deze locatie

13.) Vluchtige Organochloorverbindingen → licht

– Grondwater: **onderzoek 1990**

12.) Perchloorethyleen → sterk

14.) Trichlooretheen → matig

10.) Minerale Olie → sterk aan de noordwest zijde

18.) Slakkenhoudende bodem → plaatselijk

15.) Zware metalen → licht / matig

7.) PAK

* Zonder volledig te zijn: blz. 8.27

– Grondwater: → de Havenstraat **onderzoek 1990**

8.) Chroom → sterk

9.) Cadmium

3.) Koper

5.) Zink

– Grondwater: → Slobbengorsweg

13.) Vluchtige Organochloorverbindingen → sterk

13.) Vluchtige Organochloorverbindingen → licht → De Veerweg

16.) VOCl → sterk → Havenstraat

Veerdam 44 onderzoek 1990

– Bovengrond

15.) Zware metalen → sterk tot licht

Voormalig bedrijfsterrein van Rossum/ tussen Lingen Beton en Fokker onderzoek 1993

1.) Kwik → matig

3.) Koper

Veerdam 17

Grond + Bodem + Grondwater:

17.) Carbolineum → sterk

Veerdam 35 → achterkant

Grond:

2.) Arseen → sterk

1.) Kwik

3.) Koper

7.) PAK

Grondwater:

Licht verontreinigd

Zo te zien is het eerste onderzoek reeds in 1989 gedaan met als uitkomst toch behoorlijke vervuilde stoffen in de grond en in het grondwater.

Vraag 3.1. Waarom heeft u niet eerder dan in 2009 de bewoners gewaarschuwd?

Een kleine zoektocht van wat er in de grond zat en of nog zit, levert onderstaande op:

– Kwik(II)chloride

Algemeen Molecuulformule HgCl_2 IUPAC-naam kwik(II)chloride

Andere namen kwikdichloride Bron⁴: Kwik(II)chloride

– Hout werd geconserveerd door te kyaniseren (weken in kwik(II)chloride). [4][5]

Bron⁵. Kwik(II)chloride

1.) Kwik chloride/ Kwikdichloride: zie uitleg boven

Kwik(II)chloride, triviale naam sublimaat, is een zeer giftige kwikverbinding, met als brutoformule HgCl_2 . Het is geen zout, omdat chloor covalent gebonden is aan kwik. [1] De stof komt voor als een witte kristallijne vaste stof, die matig oplosbaar is in water. Het is echter een van de meest giftige vormen van kwik, omdat het een van de best oplosbare kwikverbindingen is. Bron⁶.

– Kwik / Hydrargyrum = (soms ook wel kwikzilver genoemd) is een scheikundig element met symbool Hg (uit het Grieks hydrargyros via het Latijnse hydrargyrum^[1]) en atoomnummer 80. Bron⁷. Kwik.

⁴ Website Kwik(II)chloride [https://nl.wikipedia.org/wiki/Kwik\(II\)chloride](https://nl.wikipedia.org/wiki/Kwik(II)chloride)

⁵ Website Kwik(II)chloride [https://nl.wikipedia.org/wiki/Kwik\(II\)chloride](https://nl.wikipedia.org/wiki/Kwik(II)chloride)

⁶ Website [https://nl.wikipedia.org/wiki/Kwik\(II\)chloride](https://nl.wikipedia.org/wiki/Kwik(II)chloride)

⁷ Website <https://nl.wikipedia.org/wiki/Kwik>

Kwik komt nauwelijks in de vrije natuur voor. In de natuur vindt men de kwikverbinding cinnaber, een rood mineraal. Dit komt vooral uit gesteentes met een vulkanische oorsprong, die vooral in Spanje en Italië te vinden zijn. Bron⁸.

– Risico's voor de gezondheid en het leefmilieu

Kwik is een stof die toxisch is voor onze gezondheid en het leefmilieu, zelfs in een zeer lage dosis. Dit geldt in het bijzonder voor de ontwikkeling van het zenuwstelsel van jonge kinderen en de blootstelling van hun moeder tijdens de zwangerschap. Kwik is ook een persistente stof: de levensduur ervan is onbeperkt en zijn verschillende chemische bestanddelen zijn giftig. Kwik is in natuurlijke toestand aanwezig in het leefmilieu, in verschillende mineralen en in steenkool. Daarnaast is er ook het kwik afkomstig van menselijke activiteiten en dat wordt geloosd in de lucht, het water en in de grond. In het milieu ondergaat kwik transformaties wat leidt tot de vorming van methyلكwik, een uiterst toxische vorm van kwik. Bron⁹. Methyلكwik.

2.a.) Arseen

Het voorkomen van arseen in het grondwater is gerelateerd aan het voorkomen van pyriet of ijzeroer in de bodem. Arseen komt vrij bij reductie van ijzeroer en oxidatie van pyriet. Arseen komt via biochemische reacties vrij uit de natuurlijke ondergrond, vooral als neveneffect van uitspoeling van 2.b) nitraat[1]. Bron¹⁰.

2.b.) Nitraat

Nitraat kan in het lichaam van de mens worden omgezet in nitriet. Ook door het bewaren, bereiden of het eten van groente wordt nitraat gedeeltelijk omgezet in nitriet. Nitriet kan samen met eiwitten in het lichaam mogelijk kankerverwekkende N-nitrosoverbindingen zoals nitrosamines vormen.

Bron¹¹:

⁸ Website Kwik <https://www.scholieren.com/verslag/werkstuk-scheikunde-kwik>

⁹ Website <https://www.health.belgium.be/nl/kwik-een-stof-met-nuttige-maar-gevaarlijke-eigenschappen#:~:text=Kwik%20is%20in%20natuurlijke%20toestand,water%20en%20in%20de%20grond>

¹⁰ Website

https://www.google.com/search?q=arseen+in+grondwater&oq=Arseen&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUqCQgCEAAAYChiABDIGCAAQRrg5MgkIARAAGAoYgAQyCQgCEAAAYChiABDIJCAMQABgKGIAEMgkIBBAAGAoYgAQyCQgFEAAAYChiABDIJCAYQABgKGIAEMgkIBxAAAGAoYgAQyCQgIEAAAYChiABDIJCakQLhgKGIAE0gEINjMwMGowajeoAgiwAgE&sourceid=chrome&ie=UTF-8

¹¹ Website

https://www.google.com/search?q=nitraat%5B1%5D.&oq=nitraat%5B1%5D.&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEEUYOTIICAQABgWGB4yCAGCEAAAYFhgeMggIAxAGBYHjIIICAQQABgWGB4yCAGFEAAAYFhgeMggIBhAAGBYHjIIICAQABgWGB4yCggIEAAYDxgWGB4yCAGJEAAAYFhgeOgEIMjc5NmowajeoAgiwAgE&sourceid=chrome&ie=UTF-8

3.) Koper

Vervuilde grond van bijv. tankstations. Bron¹².

4.) Lood

Lood in de bodem kan een risico zijn voor de gezondheid. Vooral jonge kinderen tot 6 jaar zijn gevoelig voor lood. Als zij te veel van het metaal binnenkrijgen, kan dat een nadelige invloed hebben op hoe goed ze kunnen leren. Op sommige plekken in Nederland besluiten lokale overheden om de bodem te saneren... Zorg ervoor dat er geen grond met lood in uw woning komt. Doe schoenen uit bij binnenkomst en stofzuig en dweil regelmatig. Bron¹³. Lood in de bodem.

5.) Zink

Er zijn zes soorten zware metalen die veel voorkomen als bodemvervuiling: arseen, cadmium, koper, kwik, lood, en zink. Ze hechten allemaal erg goed aan bodemdeeltjes; sommige worden ook opgenomen door planten. Dit betekent dat mensen zware metalen voornamelijk kunnen binnenkrijgen via het inslikken van bodemdeeltjes, maar ook via gewassen die zijn geteeld op verontreinigde grond. Bron¹⁴.

6.) Nikkel

Nikkel in hoge doses en in bepaalde vormen is giftig voor zowel mens als dier. Het Internationaal Agentschap voor Kankeronderzoek (IARC) beoordeelde de kankerverwekkendheid van nikkel in 1990. Alle nikkelverbindingen, met uitzondering van metallisch nikkel, zijn toen geclassificeerd als kankerverwekkend voor de mens. Bron¹⁵.

7.) PAK

PAKs staat voor Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, een groep van honderden organische stoffen die vooral in de belangstelling staan omdat afhankelijk van de concentratie en de duur dat iemand in contact komt, mogelijk zou kunnen leiden tot kanker. Bron¹⁶.

¹² Website <https://www.milieucentraal.nl/klimaat-en-aarde/milieu Problemen/vervuilende-stoffen-in-de-bodem/>

¹³ Website <https://www.rivm.nl/lood-in-bodem#:~:text=van%20de%20communicatie,-,Lood%20in%20de%20bodem%20kan%20een%20risico%20zijn%20voor%20de,om%20de%20bodem%20te%20saneren.>

¹⁴ Website <https://www.milieucentraal.nl/klimaat-en-aarde/milieu Problemen/vervuilende-stoffen-in-de-bodem/>

¹⁵ Website <https://www.mcbspecials.eu/nl/blog/nikkelallergie#:~:text=Nikkel%20in%20hoge%20doses%20en,als%20kanker,verwekkend%20voor%20de%20mens>

¹⁶ Website <https://www.asfaltnu.nl/emissies-en-omgeving/pak>

8. a.) Chroom

Chroom-6 zit net als chroom-3 in natuurlijke mineralen. Chroom-6 wordt ook door mensen gemaakt vanwege de roestwerende eigenschap. Chroom-6 is schadelijk voor de gezondheid en kan leiden tot onder andere kanker. Bron¹⁷.

8. b.) Chroom

Chroom-6 komt niet als natuurlijke stof voor in de natuur. Dus wanneer we Chroom-6 in het milieu tegenkomen is het veroorzaakt meestal door industriële processen. Je kunt Chroom-6 tegenkomen in het oppervlakte water, grondwater en bodem. Het werken met Chroom-6 vereist deskundige aandacht en mag niet leiden tot milieu vervuiling. Bron¹⁸.

9.) Cadmium

Cadmium veroorzaakt nierproblemen.

Cadmium is een voorbeeld van een zwaar metaal dat goed wordt opgenomen door gewassen. Van alle zware metalen levert cadmium dan ook het grootste gezondheidsrisico op. Cadmium is vooral schadelijk voor de nieren. Bron¹⁹:

10.) Minerale Olie

Minerale olie wordt (vaak) verkregen als hoog kokend destillaat van aardolie. De chemische samenstelling van minerale olie is niet echt gedefinieerd, al vormen de hogere alkanen (aantal koolstofatomen groter dan 20) vaak een belangrijk onderdeel ervan. Dit hangt samen met het feit dat het gebruik van minerale oliën vooral gebaseerd is op hun fysische eigenschappen (heldere, kleurloze vloeistof) en chemische inertheid.

Bij lekkage van minerale oliën op de bodem bestaat het gevaar van bodemverontreiniging. Ze bevatten vaak additieven en zijn biologisch slecht afbreekbaar. Bron²⁰:

11.) Parameter is een meetbare eigenschap waarmee je kunt bepalen hoe de situatie is. Bron²¹.

¹⁷ Website

https://www.google.com/search?q=chroom+in+grond&og=Chroom+in+de+grond&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUqCAGCEAAyFhgeMgYIABBFgDkyCAGBEAAyFhgeMgglAhAAGBYHjIICAMQABgWGB4yCggEEAAyGAQYogQyCggFEAAyogQYiQUyCggGEAAyogQYiQUyCggHEAAyGAQYogTSAQkxMzM2N2owajeoAgCwAgA&sourceid=chrome&ie=UTF-8

¹⁸ Website <https://chroom-6.com/chroom-6/waarom-is-chroom-6-gevaarlijk/milieuvervuilend>

¹⁹ Website <https://www.milieucentraal.nl/klimaat-en-aarde/milieuproblemen/vervuilende-stoffen-in-de-bodem/>

²⁰ Website https://nl.wikipedia.org/wiki/Minerale_olie

²¹ Website <https://www.schrijfwijzer.nl/taelvragen/verwarwoordenboek/verwarwoord/692/factor-parameter#:~:text=Een%20parameter%20is%20een%20meetbare,kunt%20doen%20over%20iemand's%20gezondheid.>

12.) Perchloorethyleen/ PER

PER wordt niet alleen toegepast bij chemisch reinigen, maar wordt ook aangetroffen in andere consumentenproducten zoals verfoplossers, vlekkenwater, waterafstotende verbindingen, schoonmaakproducten voor hout, als bestanddeel van lijmstoffen en in beschermstoffen voor suède. PER is een zogeheten zwarte-lijst stof; het is een persistente stof die in het milieu zeer langzaam wordt afgebroken. Bron²². PER (perchloorethyleen) in het leefmilieu.

13.) Organochloorchemie verbindingen

Organochloorchemie verbindingen zijn gechloreerde. Gechloreerde oplosmiddelen of solventen en spelen een belangrijke rol in de industrie, omwille van hun voortreffelijk reinigingsvermogen. Zij zijn uitstekend voor het oplossen van allerhande oliën en vetten, bijvoorbeeld bij het reinigen van bulkcontainers en schepen. Gechloreerde oplosmiddelen gebruikt men ook bij de fabricage van medisch materiaal, autoremsystemen, technische polymeren, microprocessoren, hydraulische systemen van vliegtuigen en precisie-instrumenten. Bron²³. Gechloreerde oplosmiddelen.

14.a.) Trichlooretheen

Het 'puur product' (tri en per) kan de bodem in lopen en daar de gronddeeltjes verontreinigen. Dit gebied wordt de 'bron' van de verontreiniging genoemd. Omdat deze stoffen zwaarder zijn dan water kunnen ze snel uitzakken tot op een slecht doorlatende bodemlaag, waar het puur product een poel vormt. Bron²⁴. Trichloorethyleen/ Trichlooretheen.

14.b.) Trichlooretheen

Het lichaam slaat tri op in vetweefsel, lever, nieren en hersenen. De stof blijft na blootstelling nog enkele uren tot dagen in het lichaam aanwezig. Tijdens de zwangerschap en via de borstvoeding kan een blootgestelde moeder tri aan het kind doorgeven. De ernst van de gezondheidsklachten hangt af van de concentratie en van de duur dat je tri inademt. Tri werkt vooral in op het zenuwstelsel, hersenen, lever en in mindere mate op de nieren. Bron²⁵. Trichloorethyleen.

²² Website <https://www.natuurdietisten.nl/stomerij-reiniging-chemicalien/>

²³ Website <https://beswic.be/nl/blog/veilig-gebruik-van-gechloreerde-oplosmiddelen#:~:text=Gechloreerde%20oplosmiddelen%20of%20solventen%20spelen,reinigen%20van%20bulkcontainers%20en%20schepe>

²⁴ Website https://www.google.com/search?q=Trichlooretheen%3A+in+de+grond&oq=Trichlooretheen%3A+in+de+grond&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEEUYOTIGCAEQRRg60gEINzg0MWowajeoAgiwAgE&sourceid=chrome&ie=UTF-8

²⁵ Website <https://www.gezondleven.be/themas/gezondheid-en-milieu/gezond-binnen/stoffen/trichloorethyleen>

15.) Zware metalen

Er zijn zes soorten zware metalen die veel voorkomen als bodemvervuiling: arseen, cadmium, koper, kwik, lood, en zink. Ze hechten allemaal erg goed aan bodemdeeltjes; sommige worden ook opgenomen door planten. Dit betekent dat mensen zware metalen voornamelijk kunnen binnenkrijgen via het inslikken van bodemdeeltjes, maar ook via gewassen die zijn geteeld op verontreinigde grond. Bron²⁶. Vervuilende stoffen in de bodem.

16.) VOCl₃

Vanadiumoxytrichloride is een anorganische verbinding van vanadium met als brutoformule VOCl₃. De stof komt voor als een gele tot bruine vloeistof, die sterk hydrolyseert in contact met waterdamp uit de lucht of water tot waterstofchloride. De stof is erg toxisch en corrosief. Vanadiumoxytrichloride is een sterke oxidator.

Vanadium oxytrichloride wordt gebruikt als een reagens en katalysator in de organische synthese. Het is een co-katalysator voor de productie van ethyleen-propyleenrubbers (EPDM), meestal samen met een organische aluminiumverbinding (zoals ethylaluminiumsesquichloride).[3] Bron²⁷.

17.) Carbolineum – een verboden product.

Carbolineum is een destillaat uit steenkool. Vanwege de kankerverwekkende stoffen is het als product verboden sinds 2001. Deze stoffen heten PAKs, ofwel Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen die blaas- en huidkanker kunnen veroorzaken. Met een dergelijke stof wil je dan ook eigenlijk niet in aanraking komen. Ook werd Carbolineum creosootolie, teerolie en carbo(l) genoemd. Ook de foutieve benaming Carboleum kwam veel voor. Bron²⁸. Carbolineum.

18.a.) Kwik komt van nature voor in het milieu, maar is doorgaans veilig ingesloten in mineralen, waardoor het geen noemenswaardig risico vormt. Het probleem zit hem in menselijke activiteiten, die ertoe leiden dat grote hoeveelheden kwik in het milieu terechtkomen. Dit kwik kan vervolgens nog duizenden jaren lang vrij blijven circuleren. Kwik in water en sediment is het voornaamste punt van zorg, aangezien dit een zeer giftige vorm is die gemakkelijk kan worden opgenomen door dieren en daarmee in de menselijke voedselketen terechtkomt.

²⁶ Website <https://www.milieucentraal.nl/klimaat-en-aarde/milieuproblemen/vervuilende-stoffen-in-de-bodem>

²⁷ Website [https://nl.wikipedia.org/wiki/Vanadiumoxytrichloride#:~:text=Vanadiumoxytrichloride%20wordt%20gebruikt%20als%20een,organische%20aluminiumverbinding%20\(zoals%20ethylaluminiumsesquichloride](https://nl.wikipedia.org/wiki/Vanadiumoxytrichloride#:~:text=Vanadiumoxytrichloride%20wordt%20gebruikt%20als%20een,organische%20aluminiumverbinding%20(zoals%20ethylaluminiumsesquichloride)

²⁸ Website <https://www.verfbestelsite.nl/blog/carbolineum-goed-maar-slecht#:~:text=Carbolineum%20is%20een%20destillaat%20uit,eigenlijk%20niet%20in%20aanraking%20komen>

De Wereldgezondheidsorganisatie heeft tien chemische stoffen aangewezen die een ernstig probleem voor de volksgezondheid vormen. Vier daarvan zijn zware metalen: cadmium, kwik, lood en arseen. Bron²⁹. Kwik: een aanhoudende bedreiging van het milieu en de volksgezondheid.

18.b.) Slakken

Als staalslakken in contact komen met water, bijvoorbeeld regen of grondwater, komen 'vrijwel alle denkbare metalen' vrij, blijkt uit de studie van het RIVM. En dat heeft schadelijke gevolgen voor mens en milieu. Het kan vissterfte en afsterven van water- en bodemleven tot gevolg hebben.

Bron³⁰. Meer giftige zware metalen komen in grondwater dan gedacht door 'staalslakken': 'Het maakt al het leven kapot'.

Pagina 9/27 rapport OZHZ

CITAAT Punt 6. De kyaniseerbakken (kwikbaden) achter de woningen Veerдам 19 t/m 27 zijn volledig verwijderd. Na verwijdering is ter plaatse eveneens een deklaag aangebracht.

EINDE CITAAT

Vraag 3.2. In welk jaar heeft deze genoemde sanering plaatsgevonden? Welk rapport van de OZHZ gaat hierover?

Vraag 3.3. Welke andere saneringen hebben nog plaats gevonden?

Vraag 3.4. En op welke kavels hebben die saneringen plaatsgevonden?

Vraag 3.5. Graag zien we voor elk kavel nummer de volledige data wanneer waar en wat gedaan is.

Vraag 3.6. Kunt u aantoonbaar bewijs laten zien met data en namen van de bedrijven die deze werkzaamheden hebben uitgevoerd?

Vraag 3.7. Als er is afgegraven, waar is deze zwaar vervuilde grond heen gegaan? Dit graag met bewijs laten zien ook met data erbij.

Vraag 3.8. Hoe is het nu met het grondwater? Dit was ook sterk vervuild.

Vraag 3.9. In uw folder d.d. 26-08-2014 staan er zeker nog kyaniseerbakken op de locaties 19, 21, 21A, 23, 25, 27, getekend, kunt u dat uitleggen?

Vraag 3.10. Een bewoner heeft de grond zelf gesaneerd en heeft een jarenlange rechtszaak gevoerd over o.a. een kyaniseerbak in zijn huidige voortuin die niet op de kaart stond. Kunt u bewijzen dat de genoemde bakken wel zijn weggehaald. Zo ja, hoe is dat gedaan?

Vraag 3.11. Kunt u uitleggen hoe het komt dat met name bij huisnummer 27 een kwik(II) chloride gehalte gemeten is van 27 mg/kg droog stof ?

²⁹ Website <https://www.eea.europa.eu/nl/articles/kwik-een-aanhoudende-bedreiging-van>

³⁰ Website <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/meer-giftige-zware-metalen-komen-in-grondwater-dan-gedacht-door-staalslakken-het-maakt-al-het-leven-kapot/>

CITAAT Punt 7. De kyaniseerbakken (kwikbaden) achter de woningen Veerдам 35 t/m 49 (ter hoogte van Het Havenhoofd num. 16 t/m 22 en het oostelijk gelegen terrein) zijn niet verwijderd aangezien deze dieper waren gelegen dan de uitgevoerde ontgraving ten behoeve van de aanleg van de deklaag (1,0 m-mv). De exacte ligging van de kyaniseerbakken is door de gemeente ingemeten.

EINDE CITAAT

Vraag 3.12. Ondanks dat ze dieper liggen dan de uitgevoerde ontgraving, waarom heeft u ze niet toch uit laten graven? Als u weet dat dit zeer sterke vervuiling veroorzaakt en zeer slecht is voor mens en dier? De kwik(II)chloride kan nu gewoon uitspoelen met een nog grotere omvang van vervuilde grond als gevolg.

Vraag 3.13. Dan is er toch niet goed en zorgvuldig gesaneerd?

Vraag 3.14. Op huisnummer 17 is volgens het rapport OZHZ extra gegraven, wel 5 meter diep. Waarom was dat?

Pagina 10/27 rapport OZHZ

CITAAT Onderzoek 11 juni 2010 Nabij de Veerдам 51 t/m 57 en Het Havenhoofd 1 t/m/ 14 (...) in de grondboringen zijn geen kenmerken van voormalige kyaniseerbakken aangetroffen.

EINDE CITAAT

Vraag 3.15. Hoe kan het dat er niet naar die bakken gekeken is? U heeft die bakken toch in kaart gebracht? Zie Punt 7 van dit schrijven.

Vraag 3.16. Kunt u ons de volledige kaart met kyaniseerbakken, die nu nog in de grond zitten, geven?

CITAAT De klei is licht verontreinigd met de parameters kobalt en kwik. Het onderliggende visueel schone zand is licht verontreinigd met de parameter kwik.

EINDE CITAAT

Vraag 3.17. Kunt u uitleggen hoe dit visueel waar te nemen is?

CITAAT Nabij de Veerдам 17 t/m 31 (...) zijn bij mengingen puin en plaatselijke slakken waargenomen. Uit analyseresultaten blijkt dat zowel de boven- als ondergrond licht verontreinigd zijn met de parameters kobalt en /of kwik en plaatselijk met de parameters lood, zink en PAK.

EINDE CITAAT

Vraag 3.18. Hoe kunt u dit verklaren?

Zonder volledig te zijn.

CITAAT het arseengehalte is 60% gestegen ~zie **2.a.) Arseen:** vooral als neveneffect van uitspoeling van. EINDE CITAAT

Vraag 3.19. De gifstoffen verdunnen in de grond en het grondwater. Vindt u het verantwoordelijk dat die zeer zware verontreinigingen zich uitbreiden in de grond en de natuur en zo het bioritme kapot maken? Er zou zijn gesaneerd volgens het IBC principe?

Vraag 3.20. Waarom zijn er toen geen stappen ondernomen? Beheersen is immers een belangrijk aspect van het IBC-concept.

CITAAT De deklaag

De deklaag die is aangebracht: deze is toch licht verontreinigd met parameter kwik, parameter kobalt, koper, lood, zink, en of PAK. EINDE CITAAT

Vraag 3.21. Hoe kan het dat de schone deklaag gelijksoortig vervuild is als de dieper gelegen ondergrond?

CITAAT Ondergrond

– Als gevolg van de saneringsvariant is de verontreinigde ondergrond op de locatie niet verwijderd. Aangezien tijdens de sanering geen controlemonsters zijn genomen van de ondergrond is de actuele verontreinigingssituatie niet exact bekend. EINDE CITAAT

Vraag 3.22. Als bekend is dat zich, zonder volledig te zijn, Kwikbakken en dergelijke in de grond bevinden en/of bevonden, hoe is het dan mogelijk dat er geen bodemonsters zijn genomen wetende dat er woningen op deze grond gebouwd gingen worden?

CITAAT Uit bodemonderzoek voorafgaande aan de bodemsanering blijkt dat de bodem tot circa 2,0 m-mv (toenmalige maaiveld) Licht tot sterk verontreinigd is met kwik en plaatselijk met koper. Plaatselijk is de bodem (tot 3,0 m-mv) licht tot sterk verontreinigd met minerale olie.

EINDE CITAAT

Vraag 3.23. Uit bovenstaande blijkt dat er tot 2,0 m. en 3,0 m. diepte nog zware verontreinigingen zijn waargenomen. CITAAT IBC-principe Beheersbaarheid heeft betrekking op de mogelijkheden om een eventueel falende voorziening te herstellen en de buiten het gebied veroorzaakte bodemverontreiniging terug te nemen. EINDE CITAAT.

Hoe heeft u dit gedaan?

CITAAT **Grondwater**

Men weet niet meer waar de peilbuizen gestaan hebben en deze worden volgens een beschrijving gesitueerd naar de locatie in dit rapport OZHZ. EINDE CITAAT

Vraag 3.24. Hoe is zo iets mogelijk als men weet dat er 18 zware gifstoffen in die grond zitten en/of zaten?

CITAAT Op de voormalige vaten opslag was het sterk vervuild met minerale olie tot 2.75 diep. Gezien het doel van de sanering zou deze verontreiniging volledig zijn verwijderd. Van de uitgevoerde saneringswerkzaamheden zijn echter geen controlemonsters bekend. EINDE CITAAT

Vraag 3.25. Kunt u nu aantonen dat daar nu geen minerale olie meer aanwezig is in de grond en in het grondwater aldaar?

Pagina 13/27 rapport OZHZ

- Peilbuis 1 geeft aan van 2006 tot 2011 grondwater sterk met arseen vervuild.
- Peilbuis 3 geeft aan sterk met arseen vervuild.
- Peilbuis 4 geeft aan zeer sterk met kwik vervuild.
- Peilbuis 33 geeft aan matig met arseen en/of kwik vervuild.

Vraag 3.26. Als u weet dat bijv. peilbuis nr.4 zeer tot sterke vervuiling aangeeft met kwik(II)chloride, is het dan toch niet beter om alsnog te weten waar deze gestaan hebben?

Vraag 3.27. Zijn de overige peilbuizen waar de bodemgesteldheid in de gaten gehouden kan worden nog allemaal aanwezig en in takt?

CITAAT Uit de peilingen blijkt o.a. dat de bodem nog steeds licht tot sterk vervuild is met arseen en kwik ondanks het saneren ervan. (...) Bij de bovengenoemde verontreinigingen zijn zowel horizontale als verticale richtingen niet in kaart gebracht. EINDE CITAAT

Vraag 3.28. Wat hebben deze metingen dan voor zin gehad, als u niet bijhoudt of bij laat houden waar en hoeveel er aan verontreiniging in de grond zit? * Het IBC-principe lijkt hier niet te werken.

Vraag 3.29. Hoe kunt u dan blijven monitoren en zelfs een nazorgplan gaan uitvoeren, zoals u aan de bewoners heeft aangegeven te doen?

Vraag 3.30. Tussen 2001 en 2011 is de sterke PAK vervuiling afgenomen. Waar is deze vervuiling gebleven?

Vraag 3.31. Zo ook is de vervuiling van de minerale olie afgenomen. Dit zijn toch stoffen die niet oplossen, waar zijn deze gebleven?

Pagina 14/27 rapport OZHZ

CITAAT Wanneer een actieve beheersing noodzakelijk is, zal door de verantwoordelijke een overzicht van de financiële middelen ter dekking van de nazorgkosten worden uitgewerkt en aan de betrokkenen worden voorgelegd.

EINDE CITAAT

Vraag 3.32. Kunt u dit uitleggen?

Vraag 3.33. Tijdens de besluitvorming over de uit te voeren sanering was mevrouw W. de Koning Pierens de toenmalige waarnemend burgemeester van Papendrecht. Kunt u het mogelijk maken dat deze mevrouw meewerkt aan de verduidelijking van dit dossier?

Vraag 3.34. Wordt het gebied nog in de gaten gehouden met peilbuizen?

Vraag 3.35. Zo ja wat zijn de laatste bevindingen van o.a. deze peilbuizen? Graag met data erbij.

Vraag 3.36. Klopt het dat de OZHZ het dossier gesloten heeft?

Vraag 3.37. Zo ja, Wat heeft u doen besluiten dat u toestemming heeft gegeven om de OZHZ te laten stoppen met die nazorg?

Vraag 3.38. Graag zien we heel het rapport van de OZHZ waar we nu enkel een paar bladzijdes van hebben.

*** 4. Nazorgplan wordt opgesteld OZHZ 04-05-2012**

Dit nazorgplan waar de bewoners van de Veerdam en Het Havenhoofd om inbreng wordt gevraagd d.m.v. een zienswijze zou uiteindelijk in 2023/2024 het daglicht zien. Dit is 11 jaar nadien. Let wel, deze mensen wonen dus nog steeds op grond waar gif in zit.

Vraag 4.1. In de brief van 04-05-2012 over de ontwerpbeschikking nazorgplan schrijft de OZHZ enkel over de Russische Houthandel die zich op die locatie heeft bevonden. Echter, Aviolanda wordt niet genoemd. Terwijl deze toch ook hun nodige vervuiling heeft veroorzaakt.

Kunt u dit uitleggen?

*** 5. Tritium Advies B.V. in opdracht van de OZHZ 25-10-2012**

In dit stuk wordt in 3½ blz. uiteengezet hoe men de onderzoeken heeft uitgevoerd met als beschrijving. CITAAT achtergrond informatie laatste alinea Blz. 1.4 (...) na afloop van de bodemsanering resteerden in de leeflaag licht tot incidenteel matig verhoogde gehalten aan kwik. In de diepere bodemlagen en in het grondwater resteren plaatselijk sterk verhoogde gehalten aan kwik. EINDE CITAAT

Vraag 5.1. Kunt u na de vele bemonsteringen aangeven wat er gevonden is, dus het hele rapport?

*** 6. Brief Commissaris v.d. Koning J. Smit 08-07-2014**

In antwoord op een brief van een bewoner die op de gifgrond woont, geeft de Commissaris van de Koning aan dat hij zich heeft laten informeren over deze zaak.

CITAAT (...) de situatie ter plaatse uitgebreid is onderzocht om risicobeoordelingen te kunnen doen en dat het daardoor langer duurt voordat de ontwerpbeschikking op het nazorgplan er is. Het lijkt mij uiterst belangrijk om, als het gaat om bodemverontreinigingen, de mogelijke gezondheidsrisico's zorgvuldig te onderzoeken. Ik kan me voorstellen dat zorgvuldigheid in dergelijke gevallen veel tijd kan vragen. EINDE CITAAT

Opmerking: op 04-05-2012 maakt de OZHZ bekend dat er een nazorgplan komt, de bewoners die op de gifgrond wonen kregen inspraak. Ruim twee jaar nadien stelt de Commissaris van de Koning dat er veel tijd in zo'n plan gaat zitten. Uiteindelijk zal het nog eens bijna 10 jaar duren. Dit plan is in 2023/24 af. Als het nazorgplan door BK ingenieurs van 2023/2024 tenminste dat plan is?

Blijf vooral in gesprek is het advies. (...) drs. J. Smit wil persoonlijk op de hoogte gehouden worden.

Vraag 6.1. Kunt u aangeven hoe de nieuwe commissaris van de Koning de heer Wouter Kolff hierover denkt?

*** 7. Uw folder “ Saneren en nazorg “ 26-08-2014**

Uw informatieavond was op 01-07-2009 waar u de inwoners heeft medegedeeld dat ze op gifgrond woonachtig zijn. Nadat ze hun grond eind 1999 van u gekocht hadden. In de veronderstelling dat het allemaal oké was met hun grond zoals dat ook te lezen is in hun koopakte. Dat is 10 jaar na de koop. Uw folder aan dezelfde bewoners van de Veerdam en Het Havenhoofd is gedateerd 26-08-2014 dit is 15 jaar na de koop van de grond en 5 jaar na uw info. avond.

De Wereldgezondheidsorganisatie heeft tien chemische stoffen aangewezen die een ernstig probleem voor de volksgezondheid vormen. Vier daarvan zijn zware metalen: cadmium, kwik, lood en arseen. Bron³¹: Kwik: een aanhoudende bedreiging van het milieu en de volksgezondheid.

Vier van deze zware metalen: cadmium, kwik, lood en arseen zaten en/of zitten daar in de grond. Op 26-08-2014 schrijft u aan de bewoners via een “informatiefolder Saneren en nazorg Veerdam en Het Havenhoofd Papendrecht” – hierna te noemen uw folder.

Op blz. 3 uit uw folder **Nazorg**

CITAAT De gemeente houdt de leeflaag en de verontreiniging daaronder in de gaten.

EINDE CITAAT

Vraag 7.1. Waarom heeft de GGD in 1999 het dossier gesloten als u leest wat er allemaal in de grond zat en/of zit?

Op blz. 3 uit uw folder **Sanering**

CITAAT Bij de bodemsanering van de Veerdam en Het Havenhoofd is de verontreinigde grond afgegraven tot een diepte van 1,0 meter onder het toekomstige maaiveld.

(...) Op een deel van de locatie heeft geen ontgraving plaatsgevonden (...) EINDE CITAAT

Vraag 7.2. Verder op deze blz. 3 staat dat er niet op Het Havenhoofd is afgegraven. Kunt u dit uitleggen?

Op blz. 3 uit uw folder **Veilig en prettig wonen**

CITAAT (...) door de aanwezigheid van de leeflaag kan niemand zomaar met de dieper gelegen verontreiniging in contact komen. (...) EINDE CITAAT

³¹ Website <https://www.eea.europa.eu/nl/articles/kwik-een-aanhoudende-bedreiging-van>

Vraag 7.3. Was het besef er toen deze folder geschreven en uitgedeeld werd dat de “nieuwe” bewoners van Het Havenhoofd 1 t/m 22 die er al jaren wonen zich niet serieus meer genomen voelen? Omdat deze folder onverantwoord laat, pas 15 jaar na aankoop van de gifgrond, op hun deурmat viel?

Vraag 7.4. Deze mensen hebben planten, bomen – die stuk voor stuk dood gaan – schuttingen, pergola's etc. in hun nieuwe tuin gegraven of laten graven zonder te beseffen dat ze zelf of de hovenier in gifgrond aan het graven zijn geweest. Daar hebben ook kinderen in die tuinen gespeeld. Wie draagt daar nu de verantwoording voor?

Vraag 7.5. Bent u bekend met Bioturbatie ? CITAAT verhoogt de porositeit van een bodem waardoor het totale oppervlak tussen water en sediment groter wordt. Dit versnelt de reactiesnelheid van chemische processen tussen grond- of oppervlaktewater en de bodem. Omdat bioturbatie de structuur en chemie van sediment beïnvloedt wordt het proces tot diagenese gerekend. EINDE CITAAT. Bron³². Bioturbatie.

CITAAT Met elkaar moeten we ervoor zorgen dat de voorzieningen intact blijven. Zo kunt u veilig en prettig blijven wonen aan Het Havenhoofd. EINDE CITAAT

Vraag 7.6. Hoe kunt u de verantwoordelijkheid bij de bewoners van de gifgrond leggen als ze ongevraagd achteraf op vervuilde grond blijken te wonen?

Op blz. 4 uit uw folder **Regels bij het gebruik van uw woning**

CITAAT Bij normaal gebruik van uw woning en tuin merkt u niets van de maatregelen tegen de bodemverontreiniging. Zo is tuinieren geen enkel probleem en kunt u uit de tuin gewoon eten. (...) EINDE CITAAT

Vraag 7.7. Hoe worden de mensen die deze folder gekregen hebben geacht normaal gebruik te maken van hun woning om niets te merken van de vervuiling van hun grond met gif?

Vraag 7.8. Hoe kan men van de tuin eten als er gewassen geplant zijn, als u weet dat er Bioturbatie plaats vindt in de grond welke zelfs t/m het grondwater kan plaatsvinden?

³² Website <https://nl.wikipedia.org/wiki/Bioturbatie>

Vraag 7.9. Een fruitboom zal zeker nog sneller al dat gif uit de grond in zich opnemen. Heeft u dat ook overwogen toen u het bovenstaande schreef aan uw inwoners?

Op blz. 5 uit uw folder **Kadastrale aantekening**

Dit stuk grond heeft dus terecht een aantekening op de kadastrale kaart.

Vraag 7.10. Waren de kopers toen ze de grond van de gemeente kochten daar ook in gekend?

Op blz. 6 en 7 uit uw folder **Kaart met de aangebrachte leeflaag en de kyaniseerbakken**

Vraag 7.11. Zijn dit alle bakken die er in de grond zitten?

Vraag 7.12. Zo ja, hoe verklaart u dat de aannemer op huisnummer 17 en 18 de hei-installatie meerdere keren heeft moeten verplaatsen omdat deze niet door die bakken heen kon heien?

Vraag 7.13. Waarom was de aannemer daarmee niet bekend?

Vraag 7.14. Beseft u dat door o.a. dit slordige werk de bewoners er totaal geen vertrouwen in hebben. Of zij ook op kyaniseerbakken wonen, en dus op een gifbelt leven?

Vraag 7.15. Graag krijgen we alle kyaniseerbakken met de exacte ligging van u in kaart.

Op blz. 9 uit uw folder **gebruiksbeperkingen**

CITAAT Veerдам 17 t/m 21 en 23 t/m 49 in stand houden ventilatievoorzieningen in de kruipruimte (...) EINDE CITAAT

De huizen 17 t/m 49 hebben een optimalisering van de ventilatie in hun kruipruimte gekregen als onderdeel van de sanering.

Als u de bovenstaande lijst met behoorlijke verontrustende vervuiling ziet waarom is er dan gekozen om dit via ventilatie roosters de lucht in te laten ontgassen? Of zoals het staat in uw folder:

CITAAT voorkomen dat e.v.t. ophoping van ongewenste gassen zich voordoet EINDE CITAAT

Wetende dat de mensen die er wonen dit dan nóg meer inademen, immers het is de bedoeling om het niet op te laten hopen in de grond maar UIT de grond te laten ontsnappen.

Terwijl er bij het Merwehoofd om die reden parkeergarages onder de woningen zijn gebouwd. Onder die appartementen en tuinen is een betonnen laag gekomen, waardoor er niet diep gegraven kan worden. En er geen ontgassing plaats kan vinden.

Vraag 7.16. Kunt u dat uitleggen?

Op blz. 9 uit uw folder **Openbaar gebied (Veerдам)**

CITAAT Bij graafwerkzaamheden rekening houden dat werkzaamheden mogelijk in verontreinigde grond worden uitgevoerd. (...) EINDE CITAAT

Vraag 7.17. Waarom staat Het Havenhoofd hier niet bij, immers hier liggen ook die kyaniseerbakken, zie uw folder.

Op blz. 9 uit uw folder **(...) graafwerkzaamheden (...)**

Zonder volledig te zijn geeft de info. in uw folder aan graafwerkzaamheden die de leeflaag aantasten te melden bij de OZHZ met een e.v.t. BUS melding.

Vraag 7.18. Is dat ook gedaan voor het ingraven van de glasvezel?

Uit het OZHZ rapport vernemen we dat de lagen grond gescheiden gehouden moeten blijven als het gaat om de leeflaag en de vervulde grond. De vervuilde grond dient verwijderd te worden en mag niet hergebruikt worden. Dus niet teruggelegd worden.

Vraag 7.19. Is dit gedaan bij het ingraven van de glasvezel?

Vraag 7.20. Is dit gedaan bij het ingraven van de stroomkabels voor de trafo voor de Waterbus?

Vraag 7.21. Waaruit blijkt dit? Graag bewijs hiervan.

Vraag 7.22. Hoe is het mogelijk dat bij het graven van de glasvezel en de trafo kabels er totaal geen beschermende maatregelen zijn genomen, noch voor de werknemers en de omstanders noch voor de bewoners aldaar en spelende kinderen?

Vraag 7.23. En dat een omwonende heeft moeten aandrigen om alle grond die er lag voor werkzaamheden aan de glasvezel voor de nacht af te dekken. Kunt u dat uitleggen?

*** 8. Melding in het Kadaster door de OZHZ 12-10-2014**

02-10-2014 komt er een aantekening van de gifgrond in het kadaster.

CITAAT Hierbij verzoekt ondergetekende depotnummer 20090924000523 door te halen. Naar aanleiding van de in het aangehechte besluit vermelde gegevens, verzoekt ondergetekende de basisregistratie kadaster bij te werken door, onder verwijzing naar de tekening met depotnummer 20140930000140, een beperking op grond van de Wet Bodembescherming (kennisgeving, vordering, bevel of beschikking) op te voeren.

In de bijlage(n) van dit stuk zijn geen andere grondstukken omschreven dan aangegeven middels de hiervoor vermelde kadastrale aanduidingen. Bijwerking van de kadastrale registers moet uitsluitend gebaseerd zijn op de contouren zoals ze in depot zijn opgenomen en behoren bij deze inschrijving en niet zoals ze in het oorspronkelijke besluit staan aangegeven en welke als bijlage zijn mee ingeschreven.

EINDE CITAAT

Ook worden in dit stuk de zienswijzen van de bewoners behandeld.

CITAAT

BESCHIKKING

De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid heeft, conform artikel 39d van de Wet bodembescherming (Wbb), namens Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland op 13 januari 2012 van UDM midden B.V. te Dordrecht een nazorgplan ontvangen voor het geval van bodemverontreiniging op de locatie Veerdam 17-57 en Het Havenhoofd 1-22 te Papendrecht. UDM midden B.V. heeft dit nazorgplan ingediend in opdracht van en namens de gemeente Papendrecht. De locatie is geregistreerd onder Wbb-code ZH059000017. In de periode januari 2012 – september 2014 is nog aanvullende informatie verkregen.

Bij de melding en in een later stadium zijn de volgende rapporten en documenten aangeleverd:

Rapport/document	Onderzoeksbureau	Referentienummer	Datum
Deklaagonderzoek	UDM midden B.V.	09.01.0452-01	11 juni 2010
Monitoringsrapport 2011	UDM midden B.V.	11010040	20 juni 2011
Monitoringsrapport 2012	BK bodem	123992	18 januari 2013
Monitoringsrapport 2013	BK bodem	130938/132970	27 februari 2014
Memo "Verschijningsvormen van kwik".	Royal Haskoning/DHV	MD-GR20140240	13 augustus 2014
Briefrapport "Risico's bodemverontreiniging met kwik"	Tritium Advies B.V.	1401/115/SJ/	5 september 2014
Notitie "beoordeling briefrapport Tritium"	Dienst Gezondheid en Jeugd	16 september 2014	
Nazorgplan	BK Bodem	11010038	25 september 2014

EINDE CITAAT

Vraag 8.1. Graag willen we bovengenoemde rapporten en onderzoeken ontvangen.

CITAAT

Omdat gedurende de sanering geen controlemonsters zijn genomen van de ondergrond, is de exacte verontreinigingssituatie onder de leeflaag niet vastgelegd.

EINDE CITAAT

Vraag 8.2. Kunt u uitleggen waarom er geen controlerende monsters genomen zijn tijdens het saneren?

CITAAT

Sanering

- Op basis van resultaten afkomstig van het bestaande monitoringsnetwerk is vastgesteld dat lokaal sprake is van een sterke verontreiniging met arseen en kwik in het grondwater. Deze lijkt zich niet te verplaatsen.
- Uit onderzoek blijkt dat de opgebrachte leeflaag (vanaf maaiveld tot 1,0 à 1,2 m-mv) licht verontreinigd is met kwik. Dit in tegenstelling tot hetgeen in het saneringsverslag is opgenomen, waarin staat dat de leeflaag/deklaag niet verontreinigd zou zijn. Plaatselijk zijn eveneens lichte verontreinigingen met overige zware metalen en/of PAK aangetroffen.
- Plaatselijk zijn nog restanten van kyaniseerbakken (dompelbakken) aanwezig. In de regel bevinden deze resten zich onder de leeflaag (meer dan 1,2 m-mv). Plaatselijk zijn ook ondieper nog restanten aangetroffen. Deze ondiepere restanten zijn tijdens de sanering om civieltechnische redenen niet verwijderd.

EINDE CITAAT

Vraag 8.3. Staat u nog steeds achter wat er staat in de koopakte en wel met name CITAAT de betreffende gronden daarmee geschikt zijn voor de beoogde bestemming EINDE CITAAT ?

CITAAT Het gedeelte van voornoemde percelen dat is gelegen ten noordoosten van de Eilandstraat is zodanig gesaneerd dat de gronden geschikt zijn voor woningbouw, EINDE CITAAT

CITAAT

Gedeputeerde Staten van de provincie Z-H ingenomen standpunt dat met het aanbrengen van een leeflaag van 1.20 meter boven deze bakken een vanuit saneringsoogpunt veilige situatie bestaat en dat de betreffende gronden daarmee geschikt zijn voor de beoogde bestemming.

EINDE CITAAT

CITAAT Omtrent de gesteldheid van de bodem en het grondwater gelegen ten zuidwesten van de Eilandstraat (....) een verkennend onderzoek verricht. Hieruit is gebleken dat naar de huidige normen en maatstaven ingevolge de huidige techniek en wetenschap, er geen reden is om aan te nemen dat zich in de grond gevaarlijke of niet-aanvaardbare stoffen bevinden in zodanige concentraties of omvang dat zij het door de ontwikkelaar voorgenomen grondgebruik in de weg staan.

EINDE CITAAT

CITAAT

Overwegingen

Aangezien op de locatie restverontreinigingen in grond en grondwater zijn achtergebleven is nazorg noodzakelijk.

EINDE CITAAT

Vraag 8.4. Hoe is het met verwijzing naar bovenstaande mogelijk dat gelet op de wet bodembescherming uit 02-10-2014 de OZHZ zichzelf hier tegenspreekt?

OZHZ 02-10-2014 CITAAT er zijn restverontreinigingen achtergebleven EINDE CITAAT

OZHZ Rapport 14-06-2012 CITAAT restverontreiniging blijvend zijn weggenomen EINDE CITAAT

Vraag 8.5. Hoe heeft u in kunnen stemmen met bovengenoemde?

CITAAT

Een kopie van de beoordeling van de uitgevoerde jaarlijkse nazorgmaatregelen zal door ons worden verstuurd naar het bewonerscomité Veerdam/Het Havenhoofd.

EINDE CITAAT

Vraag 8.6. Het gaat hier om 42 huizen, hoe kan de verspreiding van informatie over de bodemgesteldheid over worden gelaten aan een bewonerscomité?

Vraag 8.7. Is het u bekend dat de bewoners deze info. niet krijgen?

Vraag 8.8. Wie draagt nu hier de eind verantwoordelijkheid over?

Vraag 8.9. Kunt u in vervolg niet beter zelf 42 kopieën maken en in de brievenbussen doen van deze mensen die op deze gifgrond woonachtig zijn? Bewoners hebben dit overigens al talloze malen verzocht maar hier is nooit gevolg aan gegeven.

CITAAT

wat de beperkingen in het gebruik op de locatie zijn. De beschreven maatregelen zijn voldoende om er voor te zorgen dat er afdoende wijze en regelmatig wordt gecontroleerd of de verontreiniging die na de sanering is achtergebleven niet zal leiden tot vermindering van de kwaliteit van de bodem in de contactzone of tot risico's voor de gezondheid van de bewoners.

EIND CITAAT

Vraag 8.10. Toch is er gegraven zonder maatregelen te treffen voor glasvezeldraden en een trafo huis met al zijn kabels. Hier gaat u zelf tegen het advies van uw eigen OZHZ in. Kunt u dat uitleggen?

CITAAT **Registratie Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken**

Het verschil in percelen tussen de bestaande registratie en de nieuwe registratie vloeit voort uit een onvolledige perceelregistratie op grond van het saneringsplan EINDE CITAAT

Vraag 8.11. Kunt u dit uitleggen?

Figuur 1 Afbeelding Het Havenhoofd Papendrecht

*** 9. Extra Peilbuizen geplaatst 2022**

In oktober 2022 is een groot aantal nieuwe peilbuizen geplaatst, op Het Havenhoofd 1 t/m 22 in en om de huizen. Wat natuurlijk verbazing en nieuwsgierigheid bij de bewoners opleverde. Zeker gezien de ervaringen voorheen met de benadering van de probleemstelling van de gifgrond. Uiteindelijk hebben meerdere bewoners geen antwoorden op hun vragen gekregen van de gemeente.

Volgens de heer Ruud Hakkeling werkzaam bij de OZHZ, om het verhoogde arseen gehalte te volgen, dit omdat de bron daarvan niet bij de OZHZ bekend zou zijn.

Arseen → komt in uw bloedbaan terecht en wordt naar de cellen in uw lichaam getransporteerd. In tegenstelling tot andere gifstoffen verlaat arseen uw systeem binnen een paar dagen via uw urine. Ook al hoopt arseen zich niet op in je lichaam, hoe langer je eraan wordt blootgesteld, des te meer het je cellen aantast en je na verloop van tijd ziek kan maken. Bron³³. Arsenic and Your Health.

Vraag 9.1. Kunt u beamen wat de heer Hakkeling vertelde?

Vraag 9.2. Zo ja, wat zijn de uitkomsten van de metingen bij de peilbuizen en weet men nu waar het verhoogde arseen vandaan komt?

Vraag 9.3. Zo ja wat gaat u daartegen doen?

De heer Hakkeling vertelde in datzelfde gesprek dat er een rapport van het RIVM over kwikdichloride was ontvangen. Kwik(II)chloride, triviale naam sublimaat, is een zeer giftige kwikverbinding, met als **brutoformule** HgCl_2 . Het is geen zout, omdat **chloor covalent** gebonden is aan kwik. **[1]** De stof komt voor als een witte kristallijne vaste stof, die matig oplosbaar is in water. Het is echter een van de meest giftige vormen van kwik, omdat het een van de best oplosbare kwikverbindingen is. Bron³⁴. Kwik(II)chloride.

Vraag 9.4. Graag ontvangen we de uitslag c.q. het rapport van het RIVM.

Omdat het woord kwik overal ter wereld de alarmbellen laat afgaan, zoals bij het delven van goud in Afrika door het in kwik op te lossen. In de Tweede Wereldoorlog is een onderzeeër in een Noorse Fjord met tonnen zuiver kwik aan boord gezonken en ook de jarenlange lozing in Japan bij de plaats Minamata deed de alarmbellen afgaan.

³³ Website https://sites-dartmouth-edu.translate.goog/arsenicandyou/arsenic-and-your-health/?x_tr_sl=en&x_tr_tl=nl&x_tr_hl=nl&x_tr_pto=rq#:~:text=Arsenic%20enters%20your%20blood%20stream,time%2C%20can%20make%20you%20sick.

³⁴ Website [https://nl.wikipedia.org/wiki/Kwik\(II\)chloride](https://nl.wikipedia.org/wiki/Kwik(II)chloride)

*** 10. Beantwoording van de GGD op een bewonersbrief 16-06-2023**

In een brief aan een bewoner stelt een functionaris – de naam is niet uit de handtekening op te maken met de functie dagelijks bestuur van de Dienst Gezondheid & Jeugd – dat sinds 1998 door de Provincie Zuid-Holland de bodemsanering als voltooid beschouwd wordt. De provincie is ook verantwoordelijk voor de nazorg van de bodemsanering. In dat verband laat de provincie periodiek onderzoek uitvoeren, maar dat geeft geen aanleiding voor maatregelen.

Antwoorden van de functionaris:

Sinds 1999 beschouwt de Provincie Zuid-Holland de bodemsanering voltooid.

Vraag 10.1. Er wordt verhoogde arseen gemeten en de GGD weet dat er geen maatregelen komen.

Kunt u dat uitleggen?

Vraag 10.2. Er is een rapport over kwik(II)chloride en de GGD zwijgt in alle talen. Kunt u dat uitleggen?

Vraag 10.3. Waarom zijn de bewoners ter plekke hierin niet gekend?

Vraag 10.4. Kunt u dat uitleggen?

Tijdens een gesprek met een wethouder en de OZHZ, is naar voren gekomen dat de DG&J geen onderzoek heeft gedaan, maar hun gegevens/ waarden zouden hebben overgenomen van het RIVM.

Vraag 10.5. Kunt u laten zien dat er wel een onderzoek is geweest van bovengenoemde dienst?

*** 11. Nazorgplan/ status van de OZHZ door de BK Ingenieurs 2023/2024, 1½ A4'tje**

Vraag: 11.1. Is dit het nazorgplan wat men is gestart op 04-05-2012?

CITAAT Nazorgstatus 2023/24 Veerдам – Het Havenhoofd te Papendrecht

Inleiding. In de periode van oktober 1996 tot en met april 1997 is op deze locatie een bodemsanering uitgevoerd. Het betreft een * IBC-sanering waarbij, na het verwijderen van een deel van de bodemverontreiniging, een leeflaag is aangebracht. EINDE CITAAT

CITAAT Isolatie, algemene aspecten, uitgangspunten, *IBC-principe Beheersen

Voor zover dat mogelijk is, moet de omgeving van het verontreinigde gebied worden behoed voor een mogelijke verontreiniging vanuit de geïsoleerde locatie, ook wanneer het systeem zal falen. Beheersbaarheid heeft betrekking op de mogelijkheden om een eventueel falende voorziening te herstellen en de buiten het gebied veroorzaakte bodemverontreiniging terug te nemen. Beheersen is een belangrijk aspect van het IBC-concept. Bron³⁵.

Vraag 11.2. Als te lezen is dat er volgens de IBC richtlijnen zeker de omgeving beschermd dient te worden tegen groter wordende vervuilingsschade en het zeker duidelijk is dat er bijvoorbeeld geen damwanden geslagen zijn, is er dan volgens u toch voldaan aan de IBC richtlijnen?

Vraag 11.3. In uw folder staat op blz., 6/7 enkele de tot dusver bekende kyaniseerbakken buiten de grens van de nazorglocatie. Hoe verklaart u dat dit binnen de IBC saneringsnormen past?

CITAAT ***IBC-principe** Er moet op een verantwoorde wijze worden omgegaan met het water dat uit de geïsoleerde bodem wordt verwijderd. Dit water moet voor lozing op het riool of het oppervlaktewater, zo nodig, worden gezuiverd. EINDE CITAAT

Vraag 11.4. Gebeurt dat sinds de sanering van 1996/1997 ook?

Vraag 11.5. Is hier nu uit op te maken dat er ook op Het Havenhoofd is afgegraven?

Vraag 11.6. Als uw antwoord ja is, waaruit blijkt dat?

Vraag 11.7. Als uw antwoord nee is, waarom is dat dan niet door u gevraagd te veranderen in dit plan?

Vraag 11.8 Zijn de gegevens van BK Ingenieurs B.V. dan wel betrouwbaar genoeg?

Vraag 11.9. En is dit nazorgplan dan wel reëel te noemen als de gegevens niet kloppen waarvan ze uitgegaan zijn?

³⁵ Website <https://www.bodemrichtlijn.nl/Bibliotheek/bodemsaneringstechnieken/f-isolatie/f1-algemene-aspecten-isolatie/isolatie-algemene-aspecten-uitgangspunten-ibc-principe>

CITAAT In de ondergrond (>1 m -mv) en in het grondwater is een restverontreiniging achtergebleven. Daarmee is nazorg van de locatie noodzakelijk, waarbij tevens gebruiksbeperkingen zijn. In het nazorgplan van 2014 (1) wordt een beschrijving gegeven van de uit te voeren nazorg.

De nazorg bestaat uit twee onderdelen:

- het in standhouden van de aangebrachte leeflaag en
- het jaarlijks monitoren van de grondwaterkwaliteit.

Uit de resultaten van de nazorg 2023/24 kan worden afgeleid dat het IBC-systeem voldoende functioneert, zoals onderstaand nader beschreven en toegelicht.

Nazorgplan/ status **Grondwater 'Veerdam – Het Havenhoofd'**

In de nazorgrapportage van 2022 is geadviseerd om de monitoring rond Veerdam – Het Havenhoofd te beëindigen omdat aan de stopcriteria wordt voldaan. EINDE CITAAT

Vraag 11.10. Graag krijgen we het genoemde nazorgplan van 2014 (1) en (2) Brief OZHZ, 24 april 2023 met zaaknummer Z-23-424536, kenmerk D-23-2341495.

Vraag 11.11. Gaat u stoppen met de nazorg?

Vraag 11.12. Zo Ja, kunt u de rapporten laten zien waaruit blijkt dat er geen reden meer is om te blijven monitoren? ondanks CITAAT De nazorg bestaat uit twee onderdelen: (...) het jaarlijks monitoren van de grondwaterkwaliteit. EINDE CITAAT

Vraag 11.13. Mogen de bewoners zich nu vrij voelen om de grond te gebruiken zonder dat ze zich aan de richtlijnen uit uw folder meer hoeven te houden?

Vraag 11.14. Kunnen nu de aantekeningen in het kadaster weggehaald worden omdat er nu niets meer in de gaten gehouden hoeft te worden?

Vraag 11.15. Sinds wanneer wordt er op de locatie Merwehoofd aardwarmte toegepast?

Vraag 11.16. Kunt u uitleggen waarom de bewoners van de Veerdam geventileerde kruipruimtes hebben om ophoping van ongewenste gassen te voorkomen?

Vraag 11.17. Uit wat blijkt dat het winnen van deze aardwarmte op deze locatie niet schadelijk is voor de omgeving?

Vraag 11.18. Kunnen nu deze bewoners zonder zich zorgen behoeven te maken over de bodemvervuiling gebruik gaan maken van de aardwarmte als beschreven in de energietransitie wat ze inmiddels mondeling is verzekerd door de heer Hakkeling van de OZHZ?

CITAAT Uitzondering hierop is peilbuis PB5 waar nog niet aan de stopcriteria wordt voldaan. Verder is geadviseerd de (rest)verontreiniging met arseen rond PB2 (en PB202 en 203) als een separate verontreiniging te beschouwen en deze buiten deze nazorgverplichting te laten. Hiermee is door het bevoegde gezag ingestemd [2]. EINDE CITAAT

Vraag 11.19. Er zijn dus zeker nog 4 peilbuizen waar zorgelijke gegevens te zien zijn. Door ze apart te zien en dus niet meer te beschouwen als waren ze onderdeel van een totale bodemverontreiniging wil men maar doen of ze er niet meer zijn. Dus niet meer in de gaten houden. Vindt u dit geen zorgelijke “oplossing”?

Vraag 11.20. Hoe zit het met die peilbuizen waar men de locatie niet meer van weet?

Vraag 11.21. Graag krijgen we genoemde brief waaruit blijkt dat de OZHZ bovenstaande toestemming gegeven heeft en de beweegredenen c.q. motivatie hiervoor.

Vraag 11.22. Op welke gronden heeft u zelf toestemming gegeven om die peilbuizen nu buiten de nazorg te houden? Immers u bent en blijft de baas over de maatregelen die u voert in uw eigen gemeente.

CITAAT Voor de monitoring van 2023/24 is daarom peilbuis PB5 tweemaal bemonsterd. In oktober 2023 is een overschrijding van de interventiewaarde voor kwik en een lichte verontreiniging met arseen gemeten. In januari 2024 is een overschrijding van de tussenwaarde voor kwik gemeten en geen concentratie arseen boven de achtergrondwaarde. De concentraties kwik bevinden zich in dezelfde range als de afgelopen jaren. EINDE CITAAT

Vraag 11.23. Kunt u het volgende uitleggen? Rond oktober 2022 werden in en rond de huizen van Het Havenhoofd 1 t/m 22 een groot aantal nieuwe peilbuizen geplaatst. Met als doel het verhoogde arseengehalte te volgen. Ook omdat de bron daarvan niet bij de OZHZ bekend is.

Vraag 11.24. Hoe kan het dat dit nu ineens niet meer zorgelijk is?

Vraag 11.25. Hoe kan het dat de concentraties kwik(II)chloride zich in dezelfde range bevinden als de afgelopen jaren en er zich geen verontrustende ontwikkelingen meer zouden voordoen?

Vraag 11.26. Kunt u de bewoners uitleggen hoe het kan dat onderstaande genoemde stoffen nu niet meer gevaarlijk zijn om op te leven? Kunt u het rapport hierover laten zien waaruit dat blijkt?

- 1.) Kwik(II)chloride
- 2.) Arseen
- 3.) Koper
- 4.) Lood
- 5.) Zink
- 6.) Nikkel
- 7.) PAK
- 8.) Chroom
- 9.) Cadmium
- 10.) Minerale Olie
- 11.) Parameters zijn niet bekend, in grasvelden zijn verontreinigingen aangetoond
- 12.) Perchloorethyleen
- 13.) Vluchtige Organochloorverbindingen
- 14.) Trichlooretheen
- 15.) Zware metalen
- 16.) VOCI
- 17.) Carbolineum
- 18.) Slakken

CITATEN * 3. OZHZ Rapport 14-06-2012: Nabij de Veerдам 17 t/m 31 (...) zijn bij mengingen puin en plaatselijke slakken waargenomen. Uit analyseresultaten blijkt dat zowel de boven- als ondergrond licht verontreinigd zijn met de parameters kobalt en /of kwik en plaatselijk met de parameters lood, zink en PAK. Het arseengehalte is 60% gestegen.

De deklaag die is aangebracht; is toch licht verontreinigd met parameter kwik, parameter kobalt, koper, lood, zink, en of PAK.

Ondergrond: Als gevolg van de saneringsvariant is de verontreinigde ondergrond op de locatie niet verwijderd. Aangezien tijdens de sanering geen controlemonsters zijn genomen van de ondergrond is de actuele verontreinig situatie niet exact bekend.

Uit bodemonderzoek voorafgaande aan de bodemsanering blijkt dat de bodem tot circa 2,0 m-mv (toenmalige maaiveld) licht tot sterk verontreinigd is met kwik en plaatselijk met koper. Plaatselijk is de bodem (tot 3,0 m-mv) licht tot sterk verontreinigd met minerale olie.

Grondwater: men weet niet meer waar de peilbuizen gestaan hebben en deze worden volgens een beschrijving gesitueerd bij de locatie in dit rapport (OZHZ).

Op de voormalige vatenopslag was het sterk vervuild met minerale olie tot 2.75 meter diep. Gezien het doel van de sanering zou deze verontreiniging volledig zijn verwijderd. Van de uitgevoerde saneringswerkzaamheden zijn echter geen controlemonsters bekend.

Uit de peilingen blijkt o.a. dat de bodem nog steeds licht tot sterk vervuild is met Arseen en Kwik ondanks het saneren ervan. (...) De bovengenoemde verontreinigingen zijn zowel horizontale als verticale richtingen niet in kaart gebracht. EINDE CITAAT

De peilbuizen die verdwenen zijn stonden rechts van het voetpad tussen het Havenhoofd en de Pontonniersweg. De peilbuizen die na het verlaten van het woonerf links stonden staan er nog, maar de overige peilbuizen zijn ook verdwenen.

Vraag 11.27. De bewoners hebben op 04-05-2012 mee mogen doen door middel van het indienen van een zienswijze op het zorgplan dat in 2023/2024 uitgekomen is. Waarin vervolgens het advies stond dat men kan stoppen met o.a. het monitoren van de peilbuizen. En de grond te bekijken op veranderingen. Terwijl de bewoners die op de gifgrond wonen en gezien bovenstaande CITATEN zich ernstig afvragen hoe nu ineens alles onder controle lijkt te zijn?

Vraag 11.28. Hoe kan bijv. nu de kwik(II)chloride niet meer in zo'n ernstige mate aanwezig zijn, terwijl dit geen vluchtige stof is?

Vraag 11.29. Kunt u ons uitleggen hoe het kan dat het in verslagen en/of rapporten – zelfs in die van uw eigen OZHZ – niet over kwik(II)chloride gaat maar over kwik?

CITAAT Hout werd geconserveerd door te kyaniseren (weken in kwik(II)chloride). [4][5]

Bron: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Kwik\(II\)chloride](https://nl.wikipedia.org/wiki/Kwik(II)chloride)

Kwik chloride/ Kwikdichloride: zie uitleg boven. Kwik(II)chloride, triviale naam sublimaat, is een zeer giftige kwikverbinding, met als brutoformule HgCl_2 . Het is geen zout, omdat chloor covalent gebonden is aan kwik. [1] De stof komt voor als een witte kristallijne vaste stof, die matig oplosbaar

is in water. Het is echter een van de meest giftige vormen van kwik, omdat het een van de best oplosbare kwikverbindingen is. Bron³⁶. EINDE CITAAT

Vraag 11.30. Zijn de rapporten en bevindingen waar u mee werkt eigenlijk wel betrouwbaar?

Vraag 11.31. Als u besluit of al besloten heeft te stoppen met het Nazorgplan: heeft uw besluit te maken met het volgende citaat? Pagina 14/27 rapport OZHZ

CITAAT Wanneer een actieve beheersing noodzakelijk is, zal door de verantwoordelijke een overzicht van de financiële middelen ter dekking van de nazorgkosten worden uitgewerkt en aan de betrokkenen worden voorgelegd. EINDE CITAAT

Tot slot

Bewoners van de Veerdam en Het Havenhoofd doen onder verwijzing naar bovenstaande vragen een uitzonderlijk beroep op alle drie gemeentelijke bestuursorganen (Burgemeester, College en Gemeenteraad). Zij willen van de angsten en zorgen af die zij al jaren, en wel vanaf 2009, hebben. Eigenlijk hebben zij die zorgen al jaren voor genoemde datum omdat het vermoeden steeds sterker werd dat zij op gifgrond woonachtig zijn. Wij hebben getracht zo puntsgewijs mogelijk de ernst van deze situatie op te tekenen en wij hopen dat wij de situatie ter plekke hiermee te lang en leste kunnen verduidelijken. Wij zien de beantwoording van onze vragen met belangstelling tegemoet.

Namens de fractie van Onafhankelijk Papendrecht,
Hendrika Hoekstra, raadslid.

³⁶ Website [https://nl.wikipedia.org/wiki/Kwik\(II\)chloride](https://nl.wikipedia.org/wiki/Kwik(II)chloride)